

citas tradīcijas

DIENAS
TĒMA

EKSPERTE

Nesterilizēti, slimi kaķi visā Latvijā

Sandra Brasliņa, biedrības "Dzīvnieku SOS" pārstāve

Mēs no visas Latvijas vedam uz Rīgu kaķus, sterilizējam veterinārajās klīnikās, vakcinējam, apmaksājam rēķinus par pakalpojumu, pēc tam vedam atpakaļ un palaižam, jo mums nav, kur kaķus turēt. Šiem kaķiem nogriež kreisās auss galiņu par zīmi, ka ir vakcinēti. Par mūsu cenām, kas ir ar atlaidi, runča sterilizēšana maksā ap 20 eiro, kaķenēm 35–40 eiro, kā kurā klīnikā.

Visā teritorijā ārpus Rīgas dzīvnieki ir katastrofālā situācijā. Atveda mums sterilizēšanai no Bauskas novada Svitenes daudzstāvu māju pagalmiem 16 kaķus, tur neviens neko nedara! Mums jau padod ziņu daudz. Piemēram, cilvēks aizbrauc no Rīgas ciemos pie draugiem vai radniekiem vai pirmoreiz iebrauc kādā vietā un ierauga tādas šausmas, kādu Rīgā vairs gandrīz nav, un tad viņš meklē, ko darīt. Pilni pagalmi ar nesterilizētiem un slimiem dzīvniekiem. Ja to ir daudz, skaidrs, ka ir slimi un tos nevar normāli pabarot; man teikts, ka cilvēki

metot tiem ēdienu ārā pa logiem.

Lai ko pašvaldības runātu, lai kādi līgumi tām noslēgti par vakcinēšanu, viss ir tikai uz papīra, īstenībā situācija nemainās. Es viņiem esmu nepārtraukti zvanījusi, visu laiku kūdījusi: "Lūdzu, kaut ko dariet!" Paši – neko, un tikai tad, kad prasu un lūdzu, kaut ko atbild. Lai kur es braucu, katrā vietā viens un tas pats. Lauku sētas, kurās dzīvo tantes, onkulīši, kuri vispār nesaprot, kas ir dzīvnieku sterilizācija un kam tā vajadzīga. Ir fermas, uz kurām cilvēki aiznes un izlaiž mājās savairotus kaķus ar domu, ka gan jau pabaros. Lai ķer peles, pienu iedos. Un tādu vietu ir bez skaita, pilna Latvija, lai gan sterilizācija sākās no 2000. gada. Un kas ir mainījies?

Izmaiņas ir tikai Rīgā (citu pilsētu nezinu), kur ieviesta noteikta sistēma, veterinārajām klīnikām piešķir pašvaldības naudu un cilvēki, uzrakstot pašvaldībai iesniegumu, var vest kaķus sterilizēt. Ķērāji strādā, un arī viņu darbu apmaksā pašvaldība. Rīgā praktiski vairs neredzēsiet tādas vietas, kur atklāti pilni pagalmi ar

nesterilizētiem, slimiem kaķiem.

Novārguši dzīvnieki cieš, otrkārt, es nesaprotu, kā cilvēki var dzīvot, ja zem viņu logiem dzīvnieki gadiem dzimst, mirst, staigā ar izpuvušām acīm, norautām astēm, lauztām kājām. Tas ir tik drausmīgi, tādu vienaldzību nespēju komentēt. Šādi dzīvnieki tiek vesti no jebkura novada – Ventpils, Liepājas, Jelgavas, Bauskas... Tikko no Tārgales paņēmām, tur arī pilni dārzi ar nesterilizētiem kaķiem. Visi vairsarnieki aizbrauc, un dzīvnieki paliek, nav, kas tos baro.

Kaut ko mainīt varētu pašvaldības, sākot realitātē sterilizēt.

Daudzās vietās cilvēki ir agresīvi, naidīgi pretinieki kaķu sterilizēšanai, turp pēc kaķiem es braucu tikai kopā ar policiju. Būtu labi, ja publikācijas par šo tēmu liktu cilvēkiem domāt un kaut kas mainītos pašvaldībās, jo bezcerīgi gaidīt, ka mainīsies saimnieki. Es pieļauju, ka ir daudz tādu cilvēku kā suņu un kaķu saimnieces Virgā. Tādi ir visi, kas dzīvniekus paņem un vairo dzīvokļos, labi zinot, ka pašiem nevajadzēs un arī nevarēs ne pārdot, ne kādam atdot.▶

<< Pagastos, mazos ciemos kaimiņi cits citu pazīst, arī zina, kāds kuram suns. Ja duksis skrien pa ceļa malu vai pār lauku, tad zina, no kurām mājām aizskrējis. "Arī pagastu pārvaldnieki pazīst vietējos klaiņotājus. Gan viņi, gan Pašvaldības policija ar saimniekiem pārrunā dzīvnieku turēšanas noteikumus, ja suns skrāida apkārtnē," turpina Ildze. "Ir bijis, ka cilvēki ziņo par neatpazītu dzīvnieku, un tad vai nu policisti brauc pārbaudīt mikročipu, vai mēs. Citreiz ir tā, ka aizbraucam līdz sunim un tas pats mūs aizved pie saimnieka. Arī tad ar viņu pārrunājam noteikumus. Parasti rezultāts ir pozitīvs – lielākā daļa šo suņu tiek čipoti un reģistrēti, bet cilvēki pēc tam devuši mums ziņu, ka tas izdarīts."

"Libertā" nonāk gan saķerti un izņemti dzīvnieki, gan arī tādi, kurus aizved. Piemēram, mazdārziņi sezonai beidzoties, tiek vesti kaķi. Cilvēki aizbrauc atpakaļ uz pilsētu, bet mīlulis paliek laukos viens vai pieklīst vietējiem iedzīvotājiem. Kamēr ārā silts, pagaidu mājās klaidonīti baro, meklē tam jaunus saimniekus, bet, kad neizdodas tos atrast, tad aizved uz patversmi. "Tālāk veicam visas nepieciešamās procedūras – attārpojam, atbluso-

jam, vakcinējam, sterilizējam, tad mājas meklējam mēs. Tas ir laikietilpīgs process," Ildze uzskaita. Cilvēku interese par adopciju ir periodiska – kādu laiku klusums, tad ir nedēļas, kurās paņem vairākus dzīvniekus.

Biedrībā Virgas pagastā var uzņemt 20 suņus un aptuveni 60 kaķus. Vadītāja paskaidro, ka par dzīvniekiem nav konkrētas maksas. Ja tas ir no privātpersonas, tad vēlams, lai būtu potēts, čipots, kastrēts, bet situācijas ļoti dažādas. Ja "Libertā" vērsas vientuļš pensionārs, kurš sevi tik tikko var uzturēt, biedrība iet pretī un pieņem dzīvnieku, kāds tas ir. Arī adoptējot no biedrības dzīvnieku, neprasa konkrētu maksu, vien brīvprātīgu ziedojumu. Savukārt pašvaldībai gan ir fiksētas summas, ko piemin Virgas pagasta pārvaldes vadītāja D. Egle.

Tik daudz suņu kā tagad iepriekš "Libertā" nav bijis – vietas pilnas. Iespējams, skaita palielināšanos ietekmējis kovidlaiks, kad ģimenēs pieņēma dzīvniekus, īsti nepadomājot, vai vajag. Nu kovidnieki dažiem kļuvuši lieki.

Uz jautājumu, vai Dienvidkurzemē ir pagasti, kuros vairāk pamestu suņu un kaķu nekā citviet, Ildze atbild: "Tie ir dārziņi – Šķēdē, Ječos."

Akūta problēma mazdārziņos

Aizputes un Cīravas pagastu apvienības pārvaldes vadītājs Andris Petrovics stāsta, ka klaiņojošo dzīvnieku problēma pagastos ir ļoti jūtama. Daļai gadījumu ir objektīvi iemesli. "Piemēram, ja nomiris kāds cilvēks, kurš ir kopis sešus vai septiņus kaķus. Tie kaķi tur vienkārši paliek," skaidro A. Petrovics. Pirms vērsšanās pie Pašvaldības policijas pārvaldes vadītājs ar pagasta ļaudīm vispirms cenšas noskaidrot nokļūdušā dzīvnieka saimniekus. Ne vienmēr veiksmīgi – daudzi dzīvnieki laukos nav čipoti. Viņš gan atzīst, ka klaiņojošo kaķu skaits tagad varētu būt nedaudz mazāks nekā agrāk, jo tie tiek sterilizēti. "Kādreiz sterilizācija bija vajadzīga bieži, bet tagad tie ir tikai tādi gadījumi," min A. Petrovics. Pēdējā gadā tikai vienu zvanu par klaiņojošu suni, kas maldījies no Šķēdes dārziņu puses, saņēma Vērgales pagasta pārvaldes vadītāja Vita Cielava. "Visos gadījumos tiek iesaistīta Pašvaldības policija. Cilvēki zvina, arī mēs nododam šos ziņojumus pašvaldības policistiem vai "Libertai", un viņi tad arī tiek galā ar šiem dzīvniekiem," skaidro V. Cielava.

UZZIŅAI

- Dienvidkurzemes pašvaldības domes saistošie noteikumi par mājdzīvnieku turēšanu nosaka, ka par klaiņojošiem, bezpalīdzīgiem vai agresīviem dzīvniekiem ir jāziņo mutiski vai rakstiski Pašvaldības policijai vai pilsētas, pagasta vai pagastu apvienības vadītājam.
- Ja informēts tiek pilsētas, pagasta vai pagastu apvienības vadītājs, tad viņa pienākums ir tālāk informēt Pašvaldības policiju.
- Pašvaldības policijai ir pienākums izvērtēt saņemto informāciju un nepieciešamības gadījumā piesaistīt dzīvnieku ķērāju, vetārstu vai dzīvnieku aizsardzības biedrību "Liberta".
- Gadījumā, ja ir bijusi iespēja identificēt noķerto dzīvnieku, tad par dzīvnieka atrašanās vietu tiek informēts saimnieks. Tādos gadījumos noteikumi paredz, ka mājdzīvnieka īpašniekam ir jāsedz visi ar izķeršanu un transportēšanu saistītie izdevumi.
- Par nepieciešamību sterilizēt klaiņojošus bezsaimnieku kaķus jāziņo tieši attiecīgās teritorijas pārvaldes vadītājam, kurš jau tālāk organizē to noķeršanu, nogādāšanu veterinārajā klīnikā un pēc tam atgriešanu vidē.

AVOTS: LIKUMI.LV

Savukārt Dunikas un Ručavas pagastu apvienības pārvaldes vadītāja Agija Kaunese apstiprina, ka klaiņojoši mājdzīvnieki ir akūta problēma. Īpaši viņa izceļ mazdārziņu teritorijas. "Nemot vērā, ka mēs neesam tālu no pilsētas, mums ir bijuši daudzi gadījumi, kad pilsētnieki atļaujas atbraukt uz mazdārziņiem un savus mājdzīvniekus, īpaši kaķus, vienkārši pamet. Un tad jau dzīvnieks ir uz mūsu pleciem," stāsta A. Kaunese. Tad rodas jauna problēma – dzīvnieku vairošanās, kur pāris pamestie kaķi pārtop lielos pulkos. "Jautājums ir akūts, un mēs katru gadu tam paredzam finanses, lai kaķu kolonijas izķertu. Kaķiem vairojoties, parādās arī risks, ka viņi paliks par mežoniem un sāks apdraudēt ne tikai iedzīvotājus, bet arī citus mājdzīvniekus," viņa saka.

"Skaidrojot iedzīvotājiem, ka klaiņojošo dzīvnieciņu pabarot nozīmē, ka viņš nāks biežāk un beigās arī paliks. Un tad nāks nākamie," skaidro pārvaldes vadītāja. Viņa uzskata, ka ar laiku šie cilvēki paši vairs nespēj tikt galā ar pieradinātajiem dzīvniekiem, jo to uzturēšana prasa līdzekļus. Pēdējā laikā lielākā kaķu kolonija Dunikas un Ručavas pusē bijusi ar vairāk nekā 10 kaķiem. A. Kaunese gan uzsver, ka pašam ķert pamestus dzīvniekus nevajag, jo pašvaldībai ir noslēgts līgums ar biedrību "Liberta" un visos gadījumos tiek piesaistīta arī Pašvaldības policija.

Dienvidkurzemes novadam ir noslēgts līgums ar dzīvnieku ķērāju Mārtiņu Svaru, kurš nodarbojas ar kaķu izķeršanu un nogādāšanu veterinārajā iestādē, kur tiek veikta kastrācija un sterilizācija.

Lauku specifika – čipošanu neuzspiež

Dienvidkurzemes novada Pašvaldības policijas priekšniece Ieva Ilstere informē, ka iestādei nav statistikas par to,

cik bieži izsaukumi ir saistīti ar klaiņojošiem mājdzīvniekiem. "Es teiktu, ka tie ir no 5 līdz 10 izsaukumiem mēnesī," stāsta I. Ilstere. Viņasprāt, klaiņojoši mājdzīvnieki ir daudz aprunāta tēma un nemaz neesot tik sāpīgs jautājums, jo sistēma ir pietiekami sakārtota un arī sadarbība ar dzīvnieku aizsardzības biedrību "Liberta" ir veiksmīga.

Vajadzība pēc "Libertas" un ķērājiem nav vienmēr. "Ja to spējam, tad arī paši dažkārt ķeram dzīvniekus. Bet viņi ir dažādi – ir agresīvi suņi un tādi, kurus nemaz nav tik viegli notvert, jo viņi vienkārši nedodas rokās un mūk.

"Mums jau arī laukos ir mazliet savādāka specifika nekā pilsētā, jo šie mājdzīvnieki var kļūt arī pa mežiem un nevienu neapdraudēt. Bija gadījums, kad Gaviezes pusē klaiņoja suns, kas īsti nevienu neapdraudēja, bet, tā kā cilvēki jau bija zvanījuši vairākas reizes, ar vetārsta palīdzību suni noķērām un nogādājām patversmē," Pašvaldības policijas pārstāve uzskata, ka pilsētās tādām lietām ir jāpievērš vairāk uzmanības, jo tur suņi klaiņo pa ielām, kur atrodas arī mazi bērni. I. Ilstere pastāsta, ka arī pašai ir nācies vairākas stundas skriet pakaļ sunim, kas klaiņojis starp daudzdzīvokļu mājām. Vienīgais risinājums bijis iešaut sunim vērstā iedoto trankvilizatoru, lai būtu iespējams viņu nogādāt patversmē.

Dienvidkurzemes novada Pašvaldības policijas priekšniece neuzskata, ka novadā ir kāda viena teritorija, no kurienes tiktu saņemti vairāk šādu zvanu – izsaukumu no visurienes ir vienlīdz daudz. Savukārt reakcijas ātrums ir dažāds, jo novads ir liels. "Tas ir atkarīgs no tā, kur ir dzīvnieks un kur tajā brīdī atrodas ekipāžas. Var gadīties arī tā, ka aizbraucam, bet dzīvnieku neatrodam. Tad atkal zvina nākamajā dienā, un nu jau viens gadījums aizņem vairākas dienas," pastāsta I. Ilstere.▶